

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za vse leto \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 112. — ŠTEV. 112.

NEW YORK, SATURDAY, MAY 13, 1922. — SOBOTA, 13. MAJA, 1922.

VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

DIVJANJE PROTI ORGANIZACIJAM

OSEM DELAVSKIH UNIJSKIH VODITELJEV V CHICAGU JE BILO STAVLJENIH POD OBTO ŽBO. — PET MILJONOV DOLARJEV ZA BOJ PROTI "NEP OSTAVNIM". — ZLOBNI NAČRTI DELAVSKIH NASPROTN IKOV. — NESRAMNOST POLJSKEGA NAČELNIKA.

Chicago, Ill., 12. marca. — Celotno mesto Chicago je napovedalo "nepostavljivim" delavskim voditeljem boj na življenje in smrt in največje gibanje, kar jih je bilo nedaj zaznamovati v mestu, se je pričelo včeraj proti revolverskim junakom, katere so nepostavne organizacije povsem očito vzele v svojo službo.

Vse mešanske organizacije ter druge družbe so imenovalo poseben komitej, ki bo izjavil, da bo spravil pod ključ vsakega nepostenega agenta zločinskih strokovnih organizacij.

Glasilo se je, da je spravil mešanski komitej skupaj pet milijonov dolarjev da spravi pred sodišče metalce bomb ter revolverske junake ter importirane stavkokaze.

— Prišel je čas, — je izjavil neki "odlični" član mešanskega komiteja, da se napravi konec metanja bomb ter pobiranju nedolžnih delavcev. Vzprorili smo vse poskuse, da sklenemo mir z organizacijami, odkar je izdal sodnik Landis svojo odločitev.

ZA POMILOŠČENJE VOJNIH "ZLOČINCEV".

Washington, D. C., 12. maja. — V kongresu se je predložilo tri predloga, ki imajo za predmet pomilovanje takozvanih vojnih zločincov. To so ljudje, ki so se pregrali proti vojnim postavam, ker so bili principijelno proti vojni in ker niso hoteli služiti vverskih razlogov.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, AVSTRIJI, ITALIJI in ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah.

Včeraj so bile naše cene sledete:

Jugoslavija:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad in Jadranška banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu; Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.

300 kron ... \$ 1.30	1,000 kron ... \$ 4.10
400 kron ... \$ 1.75	10,000 kron ... \$40.00
500 kron ... \$ 2.15	

Italija in zasedeno ozemlje:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Jadranška banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

50 lir ... \$ 3.20	500 lir ... \$28.00
100 lir ... \$ 6.00	1000 lir ... \$56.00
300 lir ... \$17.10	

Avstrija:

V Avstriji izvršujemo izplačila potom "Adriatiche Bank" na Dunaju samo v ameriških dolarjih, katere se lahko zamenja tam tako ugodno za krone. Več pojasnila najdete niže v tem oglasu.

Vrednost kronam, dinarjem in litram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepriskakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računimo po ceni onega dne, ko nam dospe poslan in roke.

Kot generalni zastopniki "Jadranske banke" in njenih podružnic imamo zajamčene izvanzredno ugodne pogoje, ki bodo velike koristi za one, ki se že ali se bodo posluževali naše banke.

V Jugoslaviji, Avstriji, Italiji in zasedenem ozemlju izvršujemo izplačila tudi v efektivnih dolarjih, ali z drugo besedo, v gotovem ameriškem denarju.

Ok bliva naslovnik v kraju, kjer Jadranška banka nima svojega urada, da bi mu dolarje na mestu izplačala, mu jih pošte v denarnem pismu na zadnjo pošto. To je najsigurnejši način nakazila, da dobri naslovnik resnično v roke ameriške dolarie, katere lahko potem proda, kjer mu najbolj kaže.

Na nakaznici ali v pismu naj bo vidno napisano, da se ima izvršiti izplačilo v dolarjih.

Poleg zneska, ki naj se izplača v ameriškem denarju, se nam mora poslati tudi za poštino in druge stroške kakor sledi:

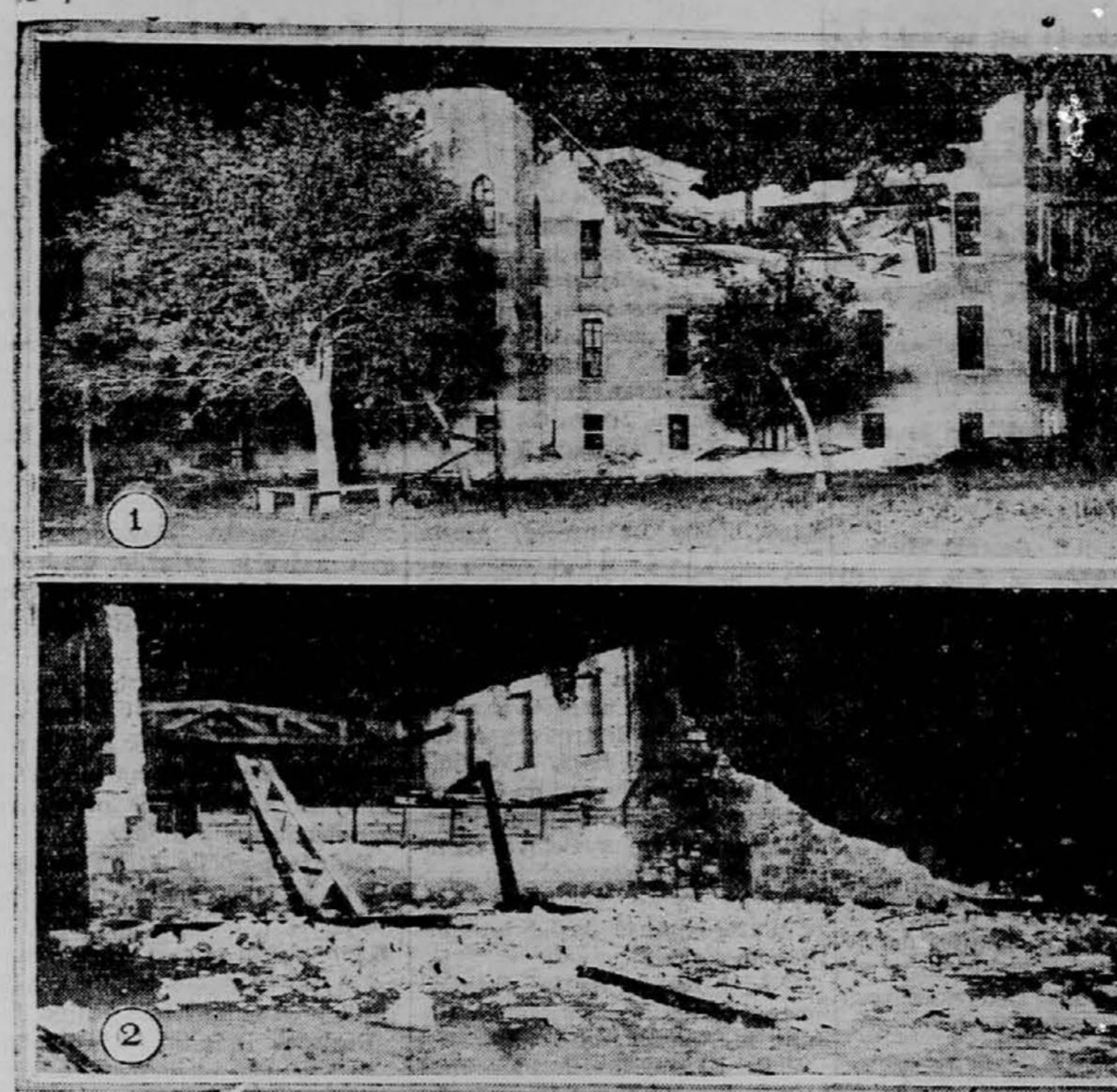
Za izplačila do \$10. — po 50 centov, za izplačila od \$10. — do \$50. — po \$1. — za izplačila, ki presegajo znesek \$50. — po 2 centa od vsega dolarja ali po \$2. — od sto.

Od kar je Jugoslavija vladu omejila prodajo svoje valute na "Narodno banko", pa ni posebno koristno pošiljati tja dolarie, ker se dobi v New Yorku mnogokrat za dolar več krov ali dinarjev kot v Jugoslaviji.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
52 Cortlandt Street
New York N. Y.

SAC 1922

POSLEDICE TORNADA.

Zadnji vihar, ki je divjal nad Tex asom, je povzročil posebno v okoli ci glavnega mesta Austin, velikansko škodo. Deset ljudi je izgubilo življenje. Nad petdeset jih je bilo ranjenih. Povzročena škoda znaša nad miljon dolarjev. Vihar je ruišil tudi zdana poslopja, kar je iz priobčenih dveh slik jasno razvidno.

KAJ VSE JE MOGOČE V AMERIKI.

New York, 12. maja. — V državi Maine je padlo za pol colu snega, a v St. Paulu v Minnesota pa je umrl neki človek na posledicah vrčine. Dežela brezmejnih možnosti.

ZAPUŠČINA BANKIRJA DAVISONA.

New York, 12. maja. — Znani bankir Davison, družnik Morgan, ki je pred kratkim umrl, je zapustil premoženje desetih milijonov dolarjev. Z delom svojih rok si gotovo ni pridobil tega premoženja in gotovo še manj z delom svoje glave. Imel je pa srečo, da je prišel Morganu v roke.

INDIJANEC JE ZAKLAL
SVOJO BELO ŽENO

Indijanec je priznal, da je bigamist, a da je ljubil le ono, kateri je prerazil vrat.

New York, N. Y., 12. maja. — Zadostno in čudno povest o bigamiji, spiritizmu, ljubezni in umoru je razkril danes Key Pendleton Smith, ameriški Indijanec, ki je zaklal svojo belo ženo v kuhihne neke hiše na Bay Parkway pred enim tednom.

Smith je bil aretiran, ko je se dal na neki klopi v parku pred občinsko hišo v dolenjem mestu. V njegovem žepu so našli pisano priznanje, obsegajoče štiri strani, v katerem je izjavil, da sta bila on in njegova žena oba spiritista ter dal izraza upanju, da bo prišel njen duh nazaj na zemljo ter mu stal na strani tekom obravnavne radi umora.

Zena Indijanca je bila ogreska deklica, ki je bila zaposlena kot služkinja na domu Aleksandra Katza, trgovca z usnjem. Mrs. Smith je vzela to službo potem ko je zapustila svojega moža radiča, ker je izvedela, da je bigamist. Rekla je svojima delodajalcema, da je izvedela, da ima še druge ženi in da noče več živeti skupaj z njim.

Smith je jo skušal pregoroviti, naj se vrne k njemu in na nedeljo pred umorom ji je kupil nekaj zlatnine. Ona bi mu moralta končni odgovor naslednjega četrtega. Dotičnega večera je prišel ter jo našel samo v kuhihni. Mrs. Katz je sedela v sprednjih sobi ter čitala, ko je naenkrat slišala kričanje ter videla služkinjo, kako je priletela iz kuhihni, dolgim nožem v roki. Ona je padla na tla, z obrazom navzdol. Poklepnil je poleg nje, jo obrnil na hrbot ter ji prerazil vrat. Nato je poljubil ter vskliknil: — Z Bogom in Bog naj te blagoslov. Nato je nosil v svojem žepu. Na zadnji strani je bilo napisano: — Sla, a je nepozabljena. Edina, katero ljubim, od njenega moža Smith. Edina ženska, katero sem kedaj ljubil na svetu, Bog naj je blagoslov. Naj prodre žarek božanske luči njeni telo, da bo mogla priti nazaj kot je prišel Krist ter tolažil potrebne. (Mož)

Detectivi so izvedeli, da je živel ta Indijanec na zapadni dvajseti cesti do pred enim tednom. V to stanovanje pa se ni vrnil že en teden.

Našla sta ga detektiva Henne in Ross. Bath Beach postaje, ki sta iskala po parkih in drugih prostorih, kjer se ponavadi držijočivno ni pri pravi luči).

VELIK METEOR JE OBISKAL VIRGINIJO

Velik meteor je stresel hiše, ko je zadel v zemljo. — Pok je bilo čuti na razdaljo 40 mil.

Richmond, Va., 12. maja. — Ob detonaciji, katero je bilo slišati na razdaljo štirideset milij je pač padel na zemljo neki meteor nekoliko severno od Lawrenceville, približno petnajst minut po enajstih, — seglašno s poročili, ki so dospela danes semkaj.

Poroča se, da je udarec meteora ob zemljo stresel slednjo klobot po potresu in prebivalci Lawrenceville so bili prebujeni iz njih spanja. Cela pokrajina je bila na milje okrog osvetljena z lučjo kot opoldne. Meteor pa je bil v molitvi. Njegovo telesno zdravje povoljno, a člani njegovega spremlja v Doornu se ozirajo s strahom na njegovo duševno stanje.

Norfolk, Va., 12. maja. — Poročila, ki so dospela danes semkaj, pravijo, da se je meteor, ki je padel severno od Lawrenceville, malo po enajstih uri v pretekli noči, razpočel s silo, ki je stresel hišo ter pobila šipe v celoti obok. Bliski meteor je bil jasno videti tukaj, sto milij iztočno od mesta, kjer je padel na zemljo.

Smith je rekel nadalje, da je resnično ljubil svojo ženo ter dolžil njeno sorodnike, ki so jo baje pregorovili, da ga je zapustila. Priznal je, da ima nadaljnji dve ženi, da pa je bila umorjena edina, katero je res ljubil. Njeno živo je nosil v svojem žepu. Na zadnji strani je bilo napisano: — Sla, a je nepozabljena. Edina, katero ljubim, od njenega moža Smith. Edina ženska, katero sem kedaj ljubil na svetu, Bog naj je blagoslov. Naj prodre žarek božanske luči njeni telo, da bo mogla priti nazaj kot je prišel Krist ter tolažil potrebne. (Mož)

Indijanec je povedal policiji, da je gotovo izvršil samomord, če bi ga naredili, da se razvede. Detektivi so izvedeli, da je resnično življenje za evropske zadave izdatno zmanjšalo in da ga tudi nemška politika ne zanima več v toliki meri kot poprej. Njegov duh je več v preteklosti kot pa v sedanosti in kadar koli se razgovarja o politiki ter omeni kdo kričnost sveta, je pripravljen znameniti z melahnolijo in brezbrinjnostjo na takozvane napačne obdobjitve, da je on hotel vnojno ter jo tudi izrazil.

Tekom svoje vlade kot nemški cesar je bil Viljem tudi primas pruske Interianske cerkve in kot tak je vedno študiral teologijo ter branil Interianske doktrine ter njih uporabo. Njegov duh je bil v onih dnevnih razdeljen med študijem vojaških in verskih vprašanj, a sedaj se glasi, da ga zanimalo le še verska vprašanja in da se ne briga več za državniška.

Njegov duševni razglezad se je skrivil v obiskovalci, ki so ga posetišči v zadnjem času, izjavlja, da se ne briga za sedanjo razmere v Nemčiji ali za odnose med Nemčijo in drugimi evropskimi deželami.

KAJZERIMA BAJE VERSKO BLAZNOST

Kajzer kaže znamenja verske blaznosti. — Prijatelji v skrbih glede njegovega duševnega stanja,

Amsterdam, Hollandska, 12. maja. — Vernost prejšnjega nemškega kajzera Viljema je polazoma napredovala do verske blaznosti, seglašno z admiralom von Tripitzom, prejšnjim nemškim mornariškim ministrom, ki je predkratkom povedal to novico nekemu svojem prijatelju.

Glasi se, da je preživji prejšnji kajzer večji del vsakega dneva s citanjem Biblike, komentarjev, pridig in drugih verskih knjig ter v molitvi. Njegovo telesno zdravje povoljno, a člani njegovega spremlja v Doornu se ozirajo s strahu na njegovo duševno stanje.

Opazilo se je, da se je njegovo zanimanje za evropske zadave izdatno zmanjšalo in da ga tudi nemška politika ne zanima več v toliki meri kot poprej. Njegov duh je več v preteklosti kot pa v sedanosti in kadar koli se razgovarja o politiki ter omeni kdo kričnost sveta, je pripravljen znameniti z melahnolijo in brezbrinjnostjo na takozvane napačne obdobjitve, da je on hotel vnojno ter jo tudi izrazil.

Domneva se, da bi se večina sil, če bi se jim prepustilo tozadnje,

VRANE DRUŽIJO SE RADE...

New York, 12. maja. — Dve jedarski družbi, Bethlehem Steel in Lackawanna Steel Company se nameravata združiti v eno organizacijo. Nova družba bo imela na razpolago \$60,000,000 kapitala.

POJDIMO DOMOV, — PRAVI KONGRES.

Washington, D. C., 12. maja. — Kongresnik Rouse iz Kentuckyja, načelnik demokratičnega kongresnega kampanjskega komiteja, je v nekem ugotovil, ki je bilo izdanec, predlagal, naj se odredi kongres sine die. Rekel je, da se ni v štirinajstih mesecih vladniči ali kvečjemu postopljiv, da napravi sedanje administracije izpolnilo niti ene obljube, z izjemo, da se je oprostilo velike korporacije in bogatine njih obligacij na pram vladniči.

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by
Slovene Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenčni nedelj in praznikov.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	87.00
In Canada	za pol leta	65.00
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	87.00
Za četrt leta	za pol leta	65.00

GLAS NARODA

(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Subscription Yearly \$6.00

Advertisements on Agreement.

Dopisni bres podpis in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovati po Money Order. Pri spremembah kralje naročnikov prosim, da se nam tudi prejšnjo bivalstvo naznam, da hitreje najdemo naslovnika.

GLAS NARODA
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2576

SODNIK LINČ.

V državi Texas so zopet začgali na grmadi tri žive rjavljane Zdravjenih držav.

Bili so obtoženi, da so napadli in umorili neko belo leklico, in nobene dvojbe ni, da bi jih postava, če bi se ji pustilo svobodno pot, hitro spoznala krimin ter obodo na smrt.

Linčanje ni napravilo njih konečno usodo nič bolj gotovo. Nobene prilike niso imeli, da bi ušli pravični in strogi sodbi.

Začgati te ljudi žive na grmadi ni pomenjalo nič drugega kot primerjeti jih s smrto nekaterih najbolj plemenitih mučenikov.

Obsoba radi njih zločina je bila oslabljena vsled grozote nad bolj senzacijonom povračilom, kot pa je bila oslabljena vsled grozote nad bolj senzacijonom povračilom kot pa je bil njih prvotni zločin.

Po celem svetu bo časopisje zopet priobčevalo poročila ne glede oskrunjenga in smerti dekklice, temveč glede posledic tega grdega zločina.

Dobro ime Zdravjenih držav pa bo zopet trpelo kot je že neštetokrat ob takih prilikah.

Linčarji so pošteno prepričani, da varujejo s takimi terorističnimi dejanji svoje bele ženske pred nasiljem Črncev.

Iz došlih poročil je razvidno, da se je sežiganje na grmadi vršilo v senei gotovih cerkva.

V takem slučaju imamo opravka z neke čudne vrste blaznostjo, ki se polasti celih občin ter požene preko kontrole sicer povsem dostojenej ljudi, ki nimajo niti najmanjše misli, da bi kršili postavo.

V čem naj bi obstajala odpomoč proti temu?

Zvezna justica? Seveda, če bi se je bilo mogoče poslužiti.

Linčarska postava pa lahko prehititi prav tako zvezno pravico kot prehititi državno. Treba je izpremembe v duhu samem. Metoda v doseglo tega pa je kaj enostavna.

Mi prispevamo k vzdržanju misijonov, ki skušajo pomagati črnem v Afriki. Vzgajajmo rajše črnce, ki se mude v naši sredi. Veliko izobraževalne in vzgajalne šole kot Hampton in Tuskegee ne krijejo celega polja, a so pokazale pot. Zgraditi naj se še nadaljnje v istem duhu.

Predvsem pa naj se pomogni skupne komiteje črnih in belih na jugu ter razširi njih delovanje.

Potom take kooperacije med obema plemenoma je mogoče preprečiti in onemogočiti linčanja.

Nasilje ni nikako zdravilo za nasilje.

Zlo ni nikako protisredstvo proti zлу.

Če hočemo premagati zlo, ga moramo nadomestiti z dobrim.

Dopisi.

Braddock, Pa.

Ker so nam za eno uro podali šali dan od 1. maja, oziroma smo bili prisiljeni premakniti ure na prej za eno uro, imamo sedaj toliko časa več za čitati dopise iz raznih naselbin. Seveda, vedno se kaj novega čita, samo iz tega našega Braddocka se nočejo niti zanimati Slovenci za kake dopise. Prosim, da mi ne bi kateri zato zamerili in oprostili mojemu dopisu. Tudi jaz nisem tistih takunštih za dopise zlagati, ali seveda, človek se mora malo pokrajiti.

Kar se dela tiče, dragi mi čitalci in čitaljice, je tako čudno zmešano, da jaz ne morem povedati. Eini delamo 8 ur, eini delajo 9 ur, drugi 10, 12 in tudi 13 ur. Najbolj po pravici rečeno, nekatera tovarne obratujejo. Kadar se delodajalec zazdi, tiskikrat človeka domov pošlejo. Seveda, to je zato, ker mi delave tukaj nismo nič organizirani.

Iz več naselbin sem čital o premogarski stavki, da se vsi premagari dobrorazumejo in skupaj drže ter se borijo za svoje pošte, ki ga jim premogarski baroni

nočejo priznati. Čast jim! Le tako naprej! Pozdravljeni!

Poročevalec.

Hermelin, Pa.

Vsa narava se je začela oživljati. Drevje kot seneč se je ogrenilo v zeleni plas. Rožice so pokazale svoje bujno razvezete glavice. Ptice pojšči v žrgolje svoje krasne pesmi ter nam razveseljujejo veselje majskih dneve. Vso radoš ter celo rajske naravo pa pokvarijo črni gavrani ali skebski tiči, ali kakor so jih v starem kraju nazivljali ujede. V resnici pa so to veliko slabši od imenovanih ujed, kajti one gledajo na svoje mladične, stavkokaz pa odjeda kruh sotropinom, sebi in svojim otrokom. Ako bi imeli malo sreča in razsodnosti, bi mogli spoznati, da so si natisnili pečat, sebi kot svojim otrokom, pečat izdajalstva, ki ne bo izbrisano do vase smrti in smrti vaših otrok. Žalovati ni za vami, občalovanja vredni pa so vaši nedolžni otroci, na katere bodo s prstom kazali: Ta je sin tistega stavkokaza in zopet druga hči stavkokaza. Morda nislita oče in mati, da bo te lope in

dobro vplivalo na otroke? Ko ti bodo že grešni kosti v grobu gnile, bo sin dobil opombo: stavkokaz! Misliš, da bo vesel in te hvail? Ako bo poštenejši od tebe, bo proklet tebe in sebe, rojstvo tvoje kot svoje. Vi nimate sramu, kajti pred davnim ste že prodali vaše garbove duše. Spomnil bi si vi, Nace, France itd., na svojo načinost, katero ste se toliko ponosili. Dostikrat ste ponavljali, da bi bili vsi tako kot vi, bi živel lepo na svetu. Oh, sedaj ste pa prišli v polni luči s svojo barvo na dan! Ako bi bili vsi takci kot vi, bi že zdavnaj sklatali sonce iz neba, da bi svetilo samo kapitalisti, proletariat pa bi tavjal v temi, kakov vi iškarjati v izdajalcem. Vi imate jako častno službo, ker kadar grestete na delo, vas gonijo šerifi. Lepa čast v svobodni deželi, pod kontrolo šerifov, ki pa sploh niso šerifi, ampak le nekaki najeteži.

H konec pa pozdravljam vse zavedene strajkarje širom Amerike in naj ne mislimo, da smo že vsi tako brezbržni, kajti vsi se stojimo v fronti za boj in pravice. Strajkar.

Detroit, Mich.

Vsota \$12.500 za delo ene ali dveh ur ni baš majhna. Res, da je to najtežje delo, ki si ga moremo misliti, toda pomislite na zasluzek 16. t. m. se bo metal Plestina, o

katerem pravijo, da je najmočnejši človek na svetu, s češkim rokoborom Peskom. Rokoborba se bo vršila v češkem Kolizeju. Zgoraj omenjena vsota je Plestini zajamčena, neglede na to, koliko ljudi bo prišlo gledati in ki bodo plačali vstopnino. Vendar se z vso gotovostjo pričakuje, da bo naval gledalec velik, kajti ta dva giganta sta se že dvakrat prej borila. Obe prejšnji borbi je izvješčilo Plestina.

Pretekli teden me je neki prijatelj povabil, naj grem z njim v "Zvonimir" klub, na Wentworth Ave., v Chicagu, kjer je Dalmatinček treniral. Tamkaj smo prisostvovali treningu tega modernega dalmatinčkega "kraljeviča Marka". Kaj lahko je opisati Plestino divno fizično sesativo telesa. Samo predstavljajte si v mislih človeka, starega okoli 30 let, tehtajočega 230 funтов — vse sama kost in mišica — in visokega šest čevljev, pa imate Plestino pred svojimi očmi. K tej sliki pa mislite še čudovito — divno telo rokobora, krasno proporcionalno, ki ni se nikdar izsel iz borbe brez zmage. To je torej slika tega dalmatinčkega Herkula.

Onega popoldne, ko smo gledali treniranje Plestine za prihodnjo rokoborbo, je premagal in vrgel četvero najbolj znanih rokoborcev in sicer enega za drugim. Začel je z Štefanom Zebichem, Hrvatom ki je potoval z nekim cirkusom po celi Ameriki ter se boril z vsakim, ki se je hotel ž njim poskusiti. Po petnajstih minutah je Zebich odstopil, ker ni mogel nicesar opraviti. Nakar je nastopil Demeter, grški veteran in rokoborski šampion. Tudi Grk, ki pozna vse trike, umetnosti in ukane moderne rokoborbe in ki je hiter kot strela, je kmalu odmehal. — Tretji, ki se je spoprijel s Plestino, ne da bi se zadnjii oddahnil, je bil Ivan Ivkovich, mnogoobetač mlad Dalmatinec, ki je nadaljeval, kjer je Grk pustil, in kmalu je tudi on podlegel kolosalni Plestinovi moći. Zadnji njegov tekme je bil neki mlad Italijan, ki je tehtal 280 funтов. Tudi ž njim je bil Plestina v najkrajšem času gotov.

Dasi se je Plestina boril celo uru in petnajst minut s svojimi štirimi nasprotniki, ter je moral prestanato skakati — bil je vsak hip zdaj na koleni, zdaj na noge, zdaj na trebuhu, zdaj že tičel in metal, nato se zopet branil na bil sam vržen, in dasi mu je znoj eukroma tekel po obrazu, vendar je bilo njegovo dlanjanje, kaj je prišel po končani horbi k nam, popolnoma mirno. Po horbi je stopil pod pršno kopel, nakar sta ga zmasirala dva maserja, in celo stvar je bila pri kraju.

Polog tega treniranja, preteče Plestina še vsak dan deset do dvajset milij daljave na prostem. To da, si krepi svoja pljuča in mišice svojih nog. — Plestina je prišel v Ameriko pred desetimi leti ter je pričel delati pri Chicago Street Car Co., kjer je zaslužil \$1.75 na dan. Rečeno je, da se daj živi v ugodnih razmerah. Meni je zagotovil, da bo premagal Peska, nato pa se bo poskusil svetovnim šampionom Lewisom,

nakar bo šel na obisk v Jugoslavijo. Pri rokoborbi, ki se bo vršila 16. maja, bo navzoč tudi svetovni šampion Lewis, da vrže zmogovitemu Dalmatincu svojo rokavico.

Osebno bi jaz rajši pisal ali čital o kakem jugoslovanskem iznajdlidku, učitelju ali trgovcu, toda tudi vsak šampion je vredenec, in najsi je to šampion v rokoborbi. Zato, Mr. Plestina, vam želimo vso srečo na večer 16. maja. Srečo in mnogo poguma v fizične moči!

W. P.

Iz Slovenije.

Imenovanja v poštni službi.

V območju postne in brzjavne direkcije v Ljubljani so naslednji pripravniki imenovani za poštarje 6. razreda in začasni svojstvni: Fran Levstek, Ignacij Brenčič, Iva Čenčaj, Fran Ferjančič, Fridek Urbanec, Mirko Grošelj, Fr. Leben, Karel Högl, Milan Lenni, Života Kamparelič, Ivan Stanič, Albert Prodan, Makso Rems, Josip Lamprecht, Alojzij Krauland, Leopold Sparhawk, Mirko Köchler, Stanko Tratnik, Ernest Ferjančič in Karel Bialek.

Smrtna kosa.

V Celovcu je umrl tankajšnj posestnik in bivši trgovec Anton Renko, zadet od kapi. Pokojnik je bil rodom iz Begunja na Gorenjskem ter je klibuj svojemu dolgotemu bivanju v Celovcu ostavljal svojemu slovenskemu prepričanju.

Zadnje poročilo tega departmента je, kako zanimivo ter se glasi:

Dandanašnji zamore Amerikanec \$75 ravno toliko kupiti kot je kupil pred enim letom s \$100.

Razloček je le ta, da je dandanašnji le malo povprečnih Amerikanec, ki imajo 75 dolarjev v žepu.

V New Yoarku izhaja časopis, ki se v prvi vrsti bavi z narodnim gospodarstvom.

V listu izhajajo zanimivi članki, v katerih člankar neovzročuje dokazuje, da je mogoče človeku živeti s petnajstimi dolarji na tednu.

Dotični člankar dobi za vsak svoj tozadnji članek stopetdeset dolarjev.

Časopis je poročalo in tako drugi dan dementiral poročilo, da se je Hrvatje odcepili od Jugoslavije.

Iz oficijelnega jugoslovanskega poročevalnega urada v Washingtonu nimamo še nobenega poročila.

Poročilo o odcepitvi bo prišlo čez štirinajst dni in bo čez en mesec preklicano.

Lloyd George pravi, da bo posledica genovske konference nova vojna.

No, tako bojevitvi pa tudi nismo. Najbrže bo posledica genovske konference kaka druga konferenca.

Čimvišje pete ima ženska, temlja se pride po njej.

K sreči so začele sedaj na spomladni nižje nositi.

Bivši nemški kajzer ima verodobno blaznost.

Bog se ga usmilji! K vsem njezim prejšnjim blaznostim je prišla še tretja.

Obtina začrda sedlarjev, jerme-

narjev in tapetarjev v Celju se je sklenila osnovati na sestanku sedlarjev in tapetarjev v Celju za politične okraje Celje (z Mozirjem), Brežice, Konjice in sošinske okraje Bogatec, Slovenskegrade in Šoštanj.

Peter Zgaga

Bivši ardent je postal miljonar.

Tako poroča newyorkško časopisje. To je vsekakor značilna stvar. Ta svet je eden, toda preveč eden pa vendarle ni.

Preveč eden bo še takrat, ko bo kak milijonar postal ardent.

* * *

Gospodarska konferenca se zato vrši v Genovi, ker je bil v Genovi rojen Krištof Kolumb in ker stoji v Genovi Kolumbov spomenik.

Vsi, ki so se vdeležili konferenčne, so upali načiti tam okrog kaj ameriškega denarja.

* * *

Z Dunaju poročajo, da je avstrijski finančni minister resnik.

In če bi s svojo resignacijo vred odnesel vso blagajno, bi ne bilo veliko.

* * *

Veliko mesto Washington je nač večje tolažilo. Vsak department izvaja svojih poročil, da je novi predsednik

Požigalec.

FRANCOSKI DETEKTIVSKI ROMAN.

Spisal Emile Gaborian,

Za "Glas Naroda" prevel G. P.

112

(Nadaljevanje.)

Grof: — To ni bilo resnično. Imel sem povsem naravno sočutje ter skušal rešiti človeka iz tako ugledne družine sramotne kazni.

Predsednik: — In sedaj?

Grof: — Sedaj vidim, da nisem imel prav in da mora imeti pravico svojo pot. To je tudi vzrok, da sem prišel semkaj, čeprav na pragu večnosti. Prišel sem povedat vam, da je gospod de Boaskoran krv, da sem ga spoznal.

Predsednik (proti obtoženemu): — Ali čujete?

Obtoženi se je dvignil ter reklo:

— Pri vsem, kar mi je sveto in draga na svetu, prisegam, da sem nedolžen. Grof Kladijev pravi, da stoji na pragu večnosti in da bo kmalu dajal Bogu odgovor. Obračam se na božjo pravico.

Ihente je skoro zadušilo besede obtoženega. Markiza de Boaskoran se je onesvestila in odnesla so jo ven. Doktor Sejnbo in gospodina Šandor sta pohitela za njo.

Obtoženi (proti grofu): — Vi ste umorili mojo mater.

Gotovo, vsi ki so upali, da bodo deležni razburljivih prizorov, niso bili razočarani. Vsakdo je bil ginjen in v očeh navzočih dam se so prikazale solze.

Vsi oni, ki so zasledovali poglede, katere sta izmenjala med seboj grof Kladijev in Žak de Boaskoran, pa niso mogli drugega kot vpraševati se, če ni med tem dve mačke nekaj drugega kot to, kar je prišlo na dan tekom obravnave. Ne moremo si drugače pojasniti čudnih odgovorov, danih na vprašanja predsednika in tudi ne molke, ki je značil zagovornika de Boaskorana. Ali sta pustila na eedula svojega klijenta? Ne.

Vse se nam je zelo, da sta bila tudi predsednik in državni pravnik za trenutek naravnost premagana od presenečenja.

Predsednik pa je nadaljeval: — Ravnakar sem vprašal obtoženega, grof, če je obstajal kak vzrok z sovraštvom med vama?

Grof (s pojemanjem glasom): — Ne vem, za noben drugi vzrok razven pravde glede majhnega potoka.

Predsednik: — Ali ni obtoženi nekoč pretil, da bo streljal na vas?

Grof: — Da, a jaz nisem nikdar smatral te pretnje za resno.

Predsednik: — Vi torej vstajate pri svoji izjavni?

Grof: — Gotovo. Se enkrat izjavljam slovesno, da sem spoznal na način, ki izključuje vsako možno napako, gospoda Žaka de Boaskoran.

Bil je očitno že skrajni čas, da je grof Kladijev prenehal s svojim pričevanjem. Pričel je omahavati in zaprl je oči. Glava mu je omahovala sedaj na to, sedaj na eno stran. Dva uslužbenca sodišča sta prišla na pomoč lakaju, da so skupno odvedli grofa iz dvorane.

Ali bo poklicana na pričevanje grofica Kladijev?

Vsakdo je misil to, a se ni zgodilo. Grofica, ki se mudi ob bolniški postelji svoje mlajše hčerke, sploh ne bo poklicana. Vsled tega je uradni prečital njen pisano izjavo.

Ceprav je njen opis tragedije kaj živahan, ne navaja nikakih novih dejstev in ter bo stal brez npliva na izid obravnave.

Naslednja priča je bil mladi Rábot.

To je lep fant, pravi vaški petelin, s pestrobojno kravato ter debelo zlate verižico.

Povedel je, kako se je sestal z obtoženim ter se delal pri tem skrajno važnim. Če bi se ga nekoliko podrezalo, bi brez dvoma izjavil, da mu je obtoženi zaupal svoje načrte glede požiga in umora. Njegove odgovore se je sprejelo z veselostjo, vsled česar je predsednik zopet pokaral občinstvo.

Nato je prišel na vrste starci Godri in za njim ženska Kurtoa, ki si je očividno želela, da bi bila tisoč milj proč.

Nato sta sledila dva farmerja iz Breši, ki sta bila navzoča pri ludem prepriku med grofom in Boaskoranom.

Nato so nastopile priče za obramo.

Prvi je bil izvrstni župnik iz Breši, ki je izjavil, da je dotočnega večera v resnici večerjal izven hiše. Izpovedal je nadalje, da pozna de Boaskorana od mladih naprej kot najboljšega in najbolj častnega človeka. Po njegovem mnenju ni sovraštv, o katerem se teliko govor, nikdar oljstaja.

Druga priča je bil duhovnik iz sosednje fare, ki je izpovedal, da se je ob dotočni urah nahajal na dotočnem križišču cesta.

Privedlo se je nadaljnje tri priče in nato je pričel državni pravnik s svojim govorom.

Zgovernost gospoda Gransierja je splošno znana in uvažena ter hočemo le reči, da je prekosil samega sebe s tem svojim govorom. Pričel je z opisom Valpinsona, "romantičnega koticka", kjer sta živel grof in grofica Kladijev: — On eden onih plemenitev pretekle dobe, ki se oboževali čast in ona ena onih žensk, ki so dikanjih spola ter popolni uzor vseh domačih čednosti.

— Nebo je blageslovilo to zvezo ter jima dalo dva otroka. Sreča se jima je snehjala in lahko sta računala s številnimi leti ne-skaljenega veselja in mirne sreče.

— Ne. Sovraštv je viselo kot preteč oblak nad njima.

Nekega večera je usočepolina svetloba predramila grofa. Pohitel je ven ter cel pok puške. Padel je na tla, oblit s krvjo. Grofica je prihitela na lice mesta. Zagledala je nepremično telo svojega moža ter omahnila nezavestna na tla.

— Ali naj otroka tudi pogineta? Ne. Božja previdnost je stala na straži. Blisk inteligenca je švignil skozi duševno temo blaznega in odnesel je otroka iz sredine požara.

— Življenja se rešena, a požar je nadaljeval s svojim uničevalnim pohodom.

Državni pravnik je opisal nesrečo, ki je zadela grofa, z najbolj temnimi barvami in z vsemi pripomočki svoje zgovernosti.

Opisal je tudi povzročitelj vsega tega zla, ki se je zanašal na svoje dobro imu in občini ter se mimo vrnil domov, kjer je jedel, pil in kadil ter omalovaževal pri tem najbolj enostavne varnostne odredbe, ker je domneval, da ne bo sum nikdar padel nanj.

Božja previdnost pa je bila čuječa ter spravila ga dan njegov zločin.

Požigalec morilec se je dejanski nahajal na gradu Boaskoran. O njegovi krvidi ne more biti dvoma, na temelju pričevanja grofa Kladijev, ki bo moral kmalu stopiti pred večnega sodnika ter dati odgovor za svoja dejanja.

— Na temelju tega pričevanja ne sme biti nikakega obotovanja. Enostavna pravica zahteva obsodbo.

Nato je nastopil gospod Folgar ter imel obrambni govor, ki je presenetil vse. Ko je zaključil, so sodniški službe le s težavo zadržali občinstvo, da ni pliskalo. Če bi se vprizorilo tedaj glasovanje, bi se končalo z zmago Žak de Boaskoran.

Sodisce je odredilo odmor petnajst minut. Ko se je zopet sestalo, je imel državni pravnik še kratki nagovor na porotnike ter objavil, da se grof Kladijev ni mogel vrniti domov, temveč da umira v sosednji sobi.

Porotniki so se nato umaknili k posvetovanju.

Par minut po deveti so se vrnili v dvorano ter objavil svoj pravorek.

Na temelju tega je bil Žak de Boaskoran spoznan krivim ter obsojen na dvajset let ječe s trdim delom.

(Dalje prihodnji.)

Andre The riet:

Bela vrana.

Prevel A. Debeljak

Za časa svojih prvih poskusov v književnemu življenju sem spoznal fanta z imenom Firmiu Castagnę, ki je opravljal službo drugega tajnika pri enem glavnih takratnih založnikov. Caštagnę, doma iz Poitouja, je prišel iz najbolj oddaljenega kota svoje dežele v Pariz z visokoletečo nadočo, da si pribori slave ter imetka, če izda knjigo stihov. Njegov pesniški dar je bil srednje mere, njegov duh pa je bil jako naobrazjen; imel je okus in je znal od vsega nekaj: grščino, zgodovino deset frankov, da bi bil plačal svojega svitnjarskega kuharja. Vdal se v žrtve vnovič in zopet se cedil od izgovorov. Bogu bodi potreno! ta obisk ni bil zadnji. Včasi ter včasi se je pojavil, vselej bolj jaden in plah, in kot da bi bil hotel prositi zamere za svojo vsljivost, me je sproti obveščal o svojih obetavnih delih in mi je v dokaz svoje odkritosti priča odolomek prevoda, ki naj bi ga bil specjal pri zalaganju klasičnih spisov.

Vsakokrat mi je ponovno izrazil svoj neomajni sklep, da brž odplača nezutne vstote, ki jih je izmoredoval od prijateljev, in vselej sem mu vključil svoji nevernosti stisnil v dlan deset ali dvajset frankov, ki sem jih zabeležil v poglavje dobčkov in igubčkov. Sčasoma pa sem vendarle končno začel bat prikazni tega dobrudnega upojemnika, kar je mahom izginil.

Kaj je bilo z njim? Ali je bil nekaj letični, nezutne vstote, ki vam pogoltne človeku, kot bi pihnil?

To vzbukano morje je sila počneščno, in zlasti za Pariz veljavjo ti lepi verzi Viktorja Hugoja:

O kolikeri pomorščak in kapitan, odveslat radosten je na daljnem plan, pa zapadel je v turboni ta obzor!

Še pogosto sem mislil na uboga Firmina Castagna; v duhu sem večkrat videl njegov visoki stas, njegov pošteni zardeli obraz, in malec žal mi je bilo za tem boječim Panurgovim potomcem, ki ga je — bi dejal — na mah požagli morski prtok. Deset let je minilo.

Krasnega majskega dopoldneva sem pospravljal pole, tu so se vdpredle duvi in vstopil je Firmin Castagne. Priznam na svojo sramoto, da sem najprej začutil nekaj sebično nejveljivo pri pogledu na tega prihajajoča, sluteč po takih letih poziv na znatno doplačilo. Vendar pa me je kolikor toliko pomiril posetnik rejeni obraz in židana volja. Na sebi je imel novo oblike, njegov klobuk se je svetil da nikoli tako in polt mu je bila evetoča, — "Me več ne poznate?" se je oglasil, nudec mi roko. — "I kako pa," sem odgovoril in mu velen sesti, "kje pa ste za hudirja čepeli, dragi Castagne?" — "Prihajam vadljiv iz Poitouja, kjer je shiral neki moj bratanec in mi zapustil svojo malo pristavko in tri tisoč francov letnih obresti. Zdaj sem bogat in sem sklenil se na kmete. Preden pa odlidem loviti ribe na trnkok, ki je v bregu Claine, sem hotel poravnati svoje dolgove; ker pa ste vi med onim, ki so bili dobri in mi pomagali ob dnevih nesreče, sem stopil najprej l. vam."

Z veseljem sem odobil ta ljubezni predlog, kakor si lahko mislite; toda sam pri sebi si nisem mogel kaj, da ne bi bil mislil, da kako čuden način skrbil ta poseteni, uslužni Castagne za korist svoje knjigarne. Bil je namreč preveč neodvisen in samonikel v svojem mišljenju, da bi bil ostal pod jarmom tega oblastnega založnika, in nisem bil presenečen, ko sem malo kesneje izvedel, da sta se zbesedila z gospodarjem vsled sporja, ki je bil izprevrgel v rokoborbo. Leto pozneje sem zopet naletel nanj v pisarni majhnega dnevnika, kjer je opravljal posebni del, in bil že na cesti, ko sem zaslišal, da nekdo teče za menoj; obrnil sem se ter uzrl visoki stas in dobroščasno, bratko, vemošči in morski prtok. Deset let je minilo.

Krasnega majskega dopoldneva sem pospravljal pole, tu so se vdpredle duvi in vstopil je Firmin Castagne. Priznam na svojo sramoto, da sem najprej začutil nekaj sebično nejveljivo pri pogledu na tega prihajajoča, sluteč po takih letih poziv na znatno doplačilo. Vendar pa me je kolikor toliko pomiril posetnik rejeni obraz in židana volja. Na sebi je imel novo oblike, njegov klobuk se je svetil da nikoli tako in polt mu je bila evetoča, — "Me več ne poznate?" se je oglasil, nudec mi roko. — "I kako pa," sem odgovoril in mu velen sesti, "kje pa ste za hudirja čepeli, dragi Castagne?" — "Prihajam vadljiv iz Poitouja, kjer je shiral neki moj bratanec in mi zapustil svojo malo pristavko in tri tisoč francov letnih obresti. Zdaj sem bogat in sem sklenil se na kmete. Preden pa odlidem loviti ribe na trnkok, ki je v bregu Claine, sem hotel poravnati svoje dolgove; ker pa ste vi med onim, ki so bili dobri in mi pomagali ob dnevih nesreče, sem stopil najprej l. vam."

Povlekel je iz televnikovega življenja in jih razdelil po možih, saj sem bil zadovoljen, da ustrezam vremenu dečku, ki mi je svoje dni načel založnika. Castagne se je opravljajoč odstranil, zahvaljeval pa se je tako zmeden, tolkanj odkritosrečno je zvezel njegov kreplki glas, s katerim mi je obetal povračila, da me je globoko ganil.

Toda stvarjajstvo pozneje se je spet vrnil bolj razenjut nega kdaj poprej. Takrat je potreboval

Ko sva izpraznila časi, je Castagne vstal in vyzliknil z debelim glasom:

"Se enkrat hvala! Vračam se v svojo puščavo. Ako pride kdaj skozi Poitiers, vprašajte po Palatresu in me obiščite; lovila bo lepe jegulje..."

To rekoč mi je krepko stisnil roko in me ostavil; lahko in veselo sem videl odhajati v solenem svitu tega nenavadnega dolžnika, ki se je še po desetih letih z glavo in sreem spominjal svoja dolga.

ADVERTISEMENTS.

POTOVANJE IZ EVROPE.

Ako imate sorodnikov v Avstriji ali Nemčiji, kateri je tam pristopen ter želi priti v Ameriko, ga zamorejo sedaj dobiti sem. Nadalje zamorejo sedaj ameriški državljanji dobiti žene in otroke iz 18. leta iz Jugoslavije ali zedenega ozemlja.

Avstrijski podaniki morajo plačati vize pri ameriškem konzulatu v ameriškem denarju in ravno do 18. leta iz Jugoslavije ali sveto \$25.00 pokazati v ameriških dolžnjih.

Gledate denarnih pošiljatev v U. S. dolžnjih, za vsa pojasnila glede potovanja, potrebnih listov (affidavitov) in voznih listkov se obravnavajte na najstarejšo slovensko tvrdko:

Frank Sakser State Bank,
82 Cortland St., New York, N. Y.

BODITE ZDRAVI
Vedno uporabljajte
SANYKIT

(Sanitary Kit)
PREPEČEVALEC

Prepreči preprosto
zdravstveno bolezni.
\$1. P. O. Box 199, New York

KATAR MEHURJA

KRETANJE PARNIKOV

Kedaj približno odplujejo iz New Yorka.

MAURETANIA 16 maja — Cherbourg

</